

Vogelcursus 2024, excursie 8, 18 mei 2024 – Goilberdingerwaard en Everdingerwaard

Met een klein groepje zeer vroege vogels beginnen we de eerste excursie om 6.00 uur bij de parkeerplaats van Kaatje aan de Lek in Culemborg. De *zanglijster* is de eerste die ons begroet. Maar er zijn al veel meer vogels vroeg uit de veren. Je zult maar ontwaken met de zang van een *bosrietzanger*, *zwartkop*, *fitis*, *winterkoning*, *tuinfluiter* en *rietzanger*. Genieten! We maken eerst een rondje binnendijs, steken vervolgens de dijk over en lopen naar beneden de Goilberdingerwaard in. Bij het plasje vliegen de *ijsvogels* ons om de oren. Een vreemde ijsvogelwaarneming, meestal een blauwe schicht boven het water, nu, vanwege het heiige weer, weinig kleur en ze vliegen hoog. Piet vertelt dat ze ook wel eens hoog in een boom zitten of broeden in de kluit van een omgevallen boom, toch ook een soort aarden wal. Eén *ijsvogel* gaat zitten in een dood takkenbosje met z'n bruinoranje buikje naar ons toe. Tegelijkertijd vliegen er andere, gewoonlijk kleurrijke vogels over: *putters*. Van de *zwartkop* is het zwart op de kop nauwelijks zichtbaar. Zelfs de mannetjesfazant zit op het pad ineengedoken met z'n rug naar ons toe lekker kleurloos te wezen. Gelukkig zorgt een *bosrietzanger* voor genoeg klankkleur. Een *bruine kiekendief* vliegt over en een *knobbelzwaan* licht op in de grijze nevel. Sommigen onder ons zien nog een grote *kleine karekiet*, *kneu* en *grasmus*. Als we op de dijk lopen, breekt er voorzichtig een zonnetje door en dat geeft meteen meer kleur aan het *puttertje* op een paaltje. In de grashalmen eromheen zien we er nog een stuk of vijf. Op een paaltje verderop, dat deel uitmaakt van een afrastering onderaan de dijk zit iets met de rug naar ons toe te piepen. Het bruine vogeltje vliegt weg, keert terug, en dan kijkt de *graspieper* ons recht aan. Wat een prachtig vogeltje, met allemaal spikkels op z'n buikje. Aan de andere kant een verfromfaaide *ooievaar*.

Tussen de twee excursies in eten we ons meegebrachte boterhammetje vlakbij het fort. Denk niet dat vogelaars dan uit staan. We zien een *purperreiger* in een boomtop belaagd worden door een *visdief*. Een *blauwe reiger* wacht hetzelfde lot. De *groene specht* lacht erom. De *koekoek* komt vandaag steeds om de hoek: roepend, vliegend, in lage en hoge boomtoppen. Piet komt even later aangefietst en vertelt dat hij koffie zat te drinken met uitzicht op een *braamsluiper*.

Op de parkeerplaats bij de kerk in Everdingen verdubbelt het groepsaantal. Terwijl we de dijk aflopen, houden we stil voor het welkomstbord, waar een *fitis* of *tijftjaf*, ons welkom heet. Zijn de pootjes donker of niet? Je moet ze eigenlijk naast elkaar zien. Dus houden we het op een *fitjaf*. Klein stukje verder worden de statieven uitgedraaid. Hier is de *blauwborst* gezien en ja hoor, niet veel later landt hij op een rietstengel vlakbij en laat zich uitgebreid bekijken. Een stuk verderop langs het pad zit er nog een, met minder witte bef. In de rietkraag zit een *fuut* op het nest. *Rietzangers* en *rietgorzen* zijn ook weer nadrukkelijk aanwezig. De *kleine karekiet* wordt gespot en we zien een klein bruin vogeltje laag overvliegen van de ene naar de andere struik. Als hij begint te zingen, weten we het zeker: *cetti's zanger*. Na al die bruine vogeltjes ontwaren we in het riet ineens de kleuren zwart en wit, officieel geen kleuren, maar toch, aan de flanken van een vogel. Ook de kop is zwart. Dan draait hij zich om en toont zijn oranje buikje: een *roodborsttapuit*! Hij laat zich erg goed en veelvuldig zien, zowel in de top van een struik als aan een rietstengel. Het zijn er vast meer. De voorhoede mist het *paapje*, de achterhoede de *gierzwaluw*, maar ja, je kunt niet alles hebben. In de verte op het prikkeldraad wordt nog een *kneu* waargenomen.

Op het wandelpad treffen we vier vissen aan, *zeelten* volgens de kenners. Een groot raadsel: hoe komen die daar? Uitgekotst door een vogel wiens ogen groter waren dan zijn maag? Later zien we ook een jonge aalscholver stoeien met een vis die een maatje te groot voor hem is.

Dan ontdekken we een *reigersbek* of is het toch een *ooievaarsbek*? We halen Chris erbij, die de plant van z'n bloemblaadjes ontdoet, waardoor er een kop met een lange snavel overblijft. Zijn de blaadjes om de steel in omtrek wat ronder, dan is het een ooievaarsbek, langwerpige/veervormige blaadjes duiden op reigersbek. Die lichtgele plant is *ratelaar*, je hebt kleine, grote en harige leren we. Verder zien we een plant die lijkt op lievevrouwebedstro, blijkt glad walstro. Vroeger wel gebruikt als wiegbekleding. Is ook familie van kleeftkruid, iets minder ideaal voor dat doel. Verder zien we volop *margrietjes*, uitgebloeid *moeraskartelblad*, *rietorchis*, *boterbloemen* en *gele lis*, bloeiende heesters waaronder *vlier* en *cornus*. Everdingerwaard biedt boeiende fauna en bloeiende flora!

We kijken omhoog, twee *kluten* vliegen over en even later drie jonge *lepelaars*. Vast net klaar met foerageren op de slikplaat. *Grutto's*, *kieviten*, *scholeksters* en een *witgat* zijn daar nog druk mee bezig. In het water een paar eenden: *meerkoet*, *krakeend*, *slobeend*, *kuifeend* én een *bergeend* met jongen.

Het is drukkend warm geworden. Op een plek waar paden zich splitsen, neervleidend op het gras, gaan de rugzakken open. Er komt van alles uit, naast de thermoskan met warme vloeistof en de verkoelende waterfles, ook plastuiten en loepjes. Voor het eerste kun je blijven staan, voor het tweede moet je op de knieën, we hebben de grootste lol. Ooit was vogelen nog een serieuze mannenaangelegenheid!

Dan zit de vogelcursus er op, na vier theorielessen en acht excursies. Chris deelt vrolijk mee dat iedereen geslaagd is voor het examen. Zijn opdracht voor deze laatste excursie: cursisten moeten de vogels ontdekken en de gidsen hun mond houden, was natuurlijk een onmogelijke. De behulpzame gidsen worden hartelijk bedankt voor hun kennis en hun tijd. Zij hebben er toch maar voor gezorgd dat het vogelaarsbestand is toegenomen.

En dan nog even over die *roerdomp*, die we niet gezien hebben... Chris had goede hoop dat we vandaag de door iedereen zo gewenste roerdomp eindelijk zouden spotten. Hij heeft deze week immers meerdere ontmoetingen met deze mysterieuze vogel gehad, waaronder twee die voorbij vlogen, samen met een purperreiger. Helaas, geen roerdomp voor ons vandaag. Wel een *purperreiger* in paalhouding, lijkt erop. De meute loopt dezelfde route terug, tussen het water en het riet. Een paar gidsen gaan via de dijk terug, om nog even bij de steenuilenkast te kijken. Na de vorige excursie in de Everdingerwaard moeten we steeds weer horen dat degenen die over de dijk teruggingen de roerdomp hebben gemist. Dus lopen we nu braaf via de uiterwaarden met nog een beetje stille hoop. Krijg je later op de dag een berichtje van Chris. Hij heeft dus weer (!) de *roerdomp* gezien. Op de dijk. Bij het fort. Overvliegend vanuit de Everdingerwaard naar het rietputje binnendijks. Zag er mooi uit, maakte een grote bocht, wrijft Teus nog even goed in. Een domper, daarover zijn we het in de groepsapp roerend eens;)

Mariëtte van Koevorden